

Kirkollishallituksen istunto 1.9.2026 Pöytäkirja nro 8/2026

Aika: 1.9.2026 klo 13.25 – 16.37

Paikka: Arkkipiispan kanslia, Liisankatu 29 A 13, 4. krs, Helsinki

Läsnä: Arkkipiispa **Elia** (puheenjohtaja § 93 - § 99 ja § 101 -), metropoliitta **Arseni** (puheenjohtaja § 100), piispa **Sergei**, pastori **Jaakko Vainio**, **Ritva Bly**, **Tanja Leskinen**, **Peter Saramo**

Esittelijät: Palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, palvelukeskuksen lakimies **Jouni Heino**, talouspäällikkö **Henna Mynttinen**, kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattori **Sari Vatanen**, lakimiesjäsen **Peter Saramo** (§ 100)

Sihteeri: Jouni Heino (§ 93 -99 ja § 101-)
Peter Saramo (§ 100)

Puheenjohtaja

§ 93

Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen, minkä jälkeen pidettiin alkuhartaus.

Puheenjohtaja

§ 94

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys:

Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja**§ 95****Pöytäkirjan tarkastajat****Esitys:**

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan valittavaksi metropoliutta Arseni ja Tanja Leskinen.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja**§ 96****Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen****Taustaa:**

Kirkollishallituksen jäsenille on lähetetty esityslista 8/2026 25.8.2026 sekä 28.8.2026 esitys lausunnon antamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ortodoksisesta kirkosta annetun lain 74 §:n muuttamisesta.

Päätös:

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Muissa asioissa päätettiin ottaa käsittelyyn seuraavat asiat:

- Lausunnon antaminen opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ortodoksisesta kirkosta annetun lain 74 §:n muuttamisesta;
- Kirkollishallituksen järjestämien tapahtumien palautekyselyt
- Luottamushenkilöille kuuluvien asiakirjojen jakelu
- Toimenpiteet kirkollishallituksen osoitteenmuutoksen johdosta
- Tilannekatsaus EU:n alue- ja rakennepolitiikan kansalliseen ohjelmaan vaikuttamiseksi asetetun työryhmän työn vaiheesta
- Matkustusäännön soveltamisen valvonta

Talouspäällikön esittely

§ 97

Vuoden 2027 talousarvion linjaukset

Kesän aikana julkaistut rahoituslaitosten ja julkisen hallinnon tuottamat talousennusteet ennustavat kaikki BKT:n kasvua vuodelle 2027. Kasvun määrä ennusteissa vaihtelee 1,5–2,0 % välillä. Työllisyyden ennustetaan alkavan elpyä vähitellen vuonna 2027.

Valtionvarainministeriön tuoreimman 16.6.2026 julkaistun talousennusteen mukaan, talous on toipumassa mutta energian hinta, korkeammat korot ja epävarmuus hidastavat kasvua. Työllisyyden kasvu viivästyy ja työttömyys pysyy edelleen korkeana.

Suomen hallitus päätti laatia selvityksen evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon valtiolta saaman rahoituksen suhteesta rahoituksen kohteena oleviin kustannuksiin. Asia on to-dettu hallituksen esityksissä vuosina 2024 ja 2025. Selvitys aloitettiin opetusministeriön johdolla joulukuussa 2025. Ortodoksisen kirkon osalta selvityksessä kuultavana ja työskentelyssä mukana ovat olleet palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö ja talouspäällikkö Henna Mynttinen. Selvitys ei ole vielä valmistunut eikä sitä ole vielä julkaistu.

Suomen ortodoksisen kirkon valtionavustus on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana monien muutosten ja leikkausten kohteena. Vuonna 2016 tehtiin päätös, että avustuksen kustannustasoa ei oteta huomioon ja avustus pysyi samana vuodet 2016–2019. Vuoden 2025 avustuksen lähtötasoa alennettiin 2 771 000 eurosta 2 382 000 euroon, leikkaus oli noin 14 prosenttia ja 389 000 euroa. Seuraavaksi avustusta päätettiin leikata vuosille 2026 ja 2027 noin 200 000 euroa ja kuluttajahintaindeksin nousua vähennettiin yhdellä prosent-tiyksiköllä.

Valtiovarainministeriö antoi talousarvioesityksensä 6.8.2026 vuodelle 2027. Talousarvio-esityksessä Suomen ortodoksiselle kirkolle esitetään avustusta 2 201 000 euroa vuodelle 2027. Suomen hallitus käsittelee talousarviosta syyskuun alussa ja sen jälkeen sen käsittely siirtyy raha-asianvaliokunnalle sekä valtioneuvoston yleisistuntoon.

Huhtikuussa 2026 hallitus julkaisi kehysriihen vuosille 2027–2030. Kehysriihessä kirkkojen rahoituksesta esitetään leikattavaksi yhteensä 8,5 miljoonaa euroa vuosina 2028–2030. Suomen ortodoksisen kirkon osuuden arvioidaan olevan tästä noin 2 prosenttia. Lisäksi esityksessä kerrotaan, että vuoden 2026 budjettiriiheen mennessä laaditaan perustuslailli-nen arviointi kirkon avustusten riittävydestä kirkon lakisääteisten velvollisuuksien rahoi-tukseen.

Alustava talousarvio laaditaan edellisten vuosien toteutuneiden lukujen, kustannuspaikoista vastaavien toimihenkilöiden arvioiden perusteella sekä tehdyt päätökset huomioon ottaen. Arvion pohjana on myös käytetty vuoden 2026 toteutuman tietoja. Talousarvion sitovuustaso on kustannuspaikka.

Suomen ortodoksisen kirkon tulot muodostuvat seurakunnilta saatavista keskusrahastomaksuista, valtionavustuksesta, muista toiminnan tuotoista ja sijoitustoiminnan tuotoista. Vuoden 2027 tulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 7,7 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut, annetut avustukset ja palveluostot muodostavat suurimmat kirkon menoerät. **Liite 97.**

Esitys:

Talousarviosta päätetään kirkollishallituksen lokakuun istunnossa. Valmistelua varten kirkollishallitus keskustelee talousarvion periaatteista. Keskustelua varten esiin nostetaan seuraavia asioita:

Suomen ortodoksisen kirkon tuloihin vaikuttavat asiat:

- Seurakunnilta kerättävästä keskusrahastomaksusta suurin osa pohjautuu seurakuntien verotuloihin. Vuoden 2027 keskusrahastomaksun esitetään pysyvän vuoden 2020 kirkolliskokouksen päättämällä tasolla. Verotuloista määräytyvän keskusrahastomaksun peruste on 0,30 prosenttia seurakunnan laskennallisesta kirkollisveropohjasta. Verotuloista perittävä keskusrahastomaksu lasketaan viimeisen vahvistetun verotuksen mukaan, joka vuonna 2027 on vuoden 2025 verotulot. Vuonna 2025 ortodoksisten seurakuntien verotulot olivat yhteensä noin 19,7 miljoonaa euroa. Kymmenestä seurakunnasta seitsemän verotulot laskivat hieman tai pysyivät ennallaan, kolmen seurakunnan verotulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Nykyisellä tasolla keskusrahastomaksua arvioidaan kertyvän verotuloista ja muista tulosta noin 3 455 000 euroa vuodelle 2027.
- Muiden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Toimintatuottojen maltillinen kasvu johtuu yleisestä hintojen noususta.
- Sijoitus ja rahoitustoiminnan tuotot arvioidaan varovaisuuden periaatetta käyttäen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut muodostuvat sijoitusasuntojen aiheuttamista kuluista, rahoituslainojen koroista sekä muista rahoituskuluista. Korkojen muutokset vaikuttavat sekä korkokuluihin, että korkotuloihin. Vuoden 2027 lainan korkojen arvioidaan olevan noin 13 000 euroa.

Suomen ortodoksisen kirkon kuluihin vaikuttavat asiat:

- Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimus on voimassa 31.1.2028. Sopimuksen mukaan palkkoja korotetaan 1.5.2027 alkavan palkanmaksukauden alusta 2,0 prosentin suuruisella yleiskorotukselle ja 0,4 prosentin erällä, jonka käyttämisestä työnantaja päättää. Henkilöstökuluihin vaikuttavat myös hiippakuntia koskevat päätökset, kuten mahdollinen piispan vaali.
- Kirkko on jakanut erilaisia avustuksia noin 1,6 miljoonaa euroa vuosittain.

- Peruskorjausavustukset olisivat 250 000 euroa ja konservointiavustus 50 000 euroa, kuten vuonna 2026.
- Toiminta-avustuksista suurimman osan muodostavat koltia ja syrjäseutuja tukevat avustukset. Valtiolt on anottu lupa vuosittain jakaa edelleen osa kirkon saamasta valtionavusta syrjäseutuja tukevaan toimintaan vuonna 2026 avustukset olivat 297 500 euroa. Avustusta saavien seurakuntien kanssa käydään keskustelua kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti syyskuussa.
- Kirkon yhteistyö järjestöjen (ONL ja Filantropia) sekä Valamon opiston kanssa on tehty yhteistyösopimukset.
 - Filantropian yhteistyösopimus on voimassa toistaiseksi. Filantropian avustus on vuonna 2026 ollut 150 000 euroa vuodessa. Filantropia hoitaa Yhdessä-hanketta, jota kirkko avustaa 130 000 eurolla, lisäksi talousarvioon varataan 25 000 euroa Ukrainasta vierailevien pappien kuluihin.
 - ONL:n yhteistyösopimus on voimassa toistaiseksi (kirkollishallitus 20.10.2025). Avustus vuodelle 2026 on ollut 150 000 euroa.
 - Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön kanssa on tehty yhteistyösopimus vuosiksi 2023–2027. Avustus museolle on tänä vuonna 170 000 euroa, sisältäen kuvapankkisopimuksen, jossa määritellään kirkon tarpeiden mukaisesti kuvien käyttöoikeudesta. Kirkkomuseosäätiön avustusta on leikattu vuosina 2025 ja 2026 samassa suhteessa kuin kirkon saamaa valtionapua. Kirkkomuseon avustus oli vuonna 2024 215 000 euroa.
- Kirkon omasta eläkekassasta maksettavien eläkkeiden määrän arvioidaan olevan 2027 noin 1 190 000 euroa. vuodelle 2027 Eläketurvakeskuksen arvio työeläkeindeksin korotuksesta on tällä hetkellä 2,4 prosenttia. Keva toimii kirkon yhteistyökumppanina eläkkeiden laskentaan liittyvissä asioissa. Keva on laskenut kirkollishallitukselle papiston eläkekassan jäljellä olevan eläkevastuun määrän vuosina 2017–2025. Kokonaiseläkevastuun määrä oli vuoden 2025 lopussa 14 311 000 euroa.

Muut talousarvioon vaikuttavat asiat:

- Vuoden 2027 osalta jatketaan Karjalakatu 1 olevan kiinteistön kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä
- EOAVH-hankkeen tuloksena muodostuva Kori-rajapinta tullaan ottamaan käyttöön alkuvuonna 2027. Kuolinpesien tarpeisiin tarvittavat virkatodistukset toimitetaan jatkossa keskusrekisteristä rajapinnan kautta kuolinpesien käyttöön.
- Tulevassa kirkolliskokouksessa käsitellään kirkolliskokousaloitteet vuodelta 2027. Aloitteita ja niiden taloudellisia vaikutuksia valmistellaan syksyn aikana käsittelyä varten.

Yksityiskohtainen talousarvioesitys käsitellään lokakuun kirkollishallituksen istunnossa.

Muutettu esitys:

Päätösesityksen kohdan ”Suomen ortodoksisen kirkon tuloihin vaikuttavat asiat” 1.kappaleen 2. virke muutetaan muotoon: ”Vuoden 2027 keskusrahastomaksun oletetaan pysyvän vuoden 2020 kirkolliskokouksen päättämällä tasolla.”

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattorin esittely

§ 98

Kirkolliskokousaloite muuttuvasta peruskoulun uskonnonopetuksesta

Taustaa:

Turun ortodoksinen seurakunta esittää kirkolliskokoukselle tekemässään aloitteessaan keskustelun avaamista uskonnonopetukseen kohdistuvista muutospaineista ja valmistautumista päätöksillään peruskoulun uskonnonopetuksen muutoksiin. Aloitteessa tuodaan ilmi huoli oppilaan uskonnollisen identiteetin kehittymisestä ja pidetään todennäköisenä siirtymistä yhteiseen katsomusaineopetukseen. Aloitteen mukaan tästä kertoo opetusministerin tilaama selvitystyö ja oppikirjojen myynnistä poisvetäminen.

Aloitteessa toiveena on seurakuntien toimiminen yhteistyössä ratkaisujen etsimiseksi, mikäli uskonnonopetus nykymuodossaan lakkaisi. **Liite 98.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Perustelut:

Aloitteessa esitetään huoli perusopetuksen katsomusaineiden mahdollisesta uudistamisesta ja sen vaikutuksista ortodoksisen uskonnon opetukseen. Huoli lasten ja nuorten ortodoksisen identiteetin vahvistamisesta on perusteltu ja kirkon kasvatustehtävän kannalta tärkeä. Aloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin ei ole tässä vaiheessa riittäviä perusteita.

Katsomusaineiden opetuksen muuttamisesta ei ole tehty poliittisia tai lainsäädännöllisiä päätöksiä. Perusopetuksen katsomusaineita koskeva järjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, ja sen muuttaminen edellyttäisi laajaa poliittista valmistelua, hallituksen esitystä sekä valtioneuvoston hyväksyntää. Tällaiset uudistukset ovat tyypillisesti pitkäkestoisia prosesseja.

Tällä hetkellä hallitusohjelma ei sisällä päätöstä siirtymisestä yhteiseen katsomusaineeseen, eikä tulevasta hallitusohjelmasta ei ole tietoa. Yksittäiset selvitykset, asiantuntijapuheenvuorot tai ministeritason kannanotot eivät vielä merkitse hallituksen sitoutumista lainsäädäntöuudistukseen. Myöskään mahdollinen selvitystyö ei ennakoisi sen lopputulosta tai sitä, että selvityksen ehdotukset johtaisivat lainsäädäntömuutoksiin.

Aloitteessa viitattu opetushallituksen kustantamien oppikirjojen poistaminen myynnistä on poliittinen toimenpide, joka kohdistuu opetushallituksen asemaan. Se ei ole osoitus yhteisen katsomusaineen valmistelusta. Oppimateriaalien korjaaminen ja sen vuoksi markkinoilta poistaminen liittyy opetusaineistojen sisältöjen arviointi- ja korjausprosesseihin eikä sinänsä anna perusteita tehdä johtopäätöksiä tulevasta katsomusainejärjestelmästä.

Kirkon näkökulmasta olisi ongelmallista reagoida mahdollisiin tuleviin muutoksiin tavalla, joka voisi ulospäin näyttäytyä ennakoivana puolustautumisena tai huolestuneena varautumisena ennen kuin varsinaisia päätöksiä on tehty. Tällainen toimintatapa voisi antaa signaalin, että kirkko pitää nykyisen järjestelmän muutosta väistämättömänä, vaikka asiasta ei ole tehty yhteiskunnallisia ratkaisuja. Kirkon on kuitenkin tarkoituksenmukaista seurata tilannetta aktiivisesti, osallistua keskusteluun asiantuntevasti, pyrkiä vaikuttamaan ja arvioida mahdollisia toimenpiteitä sen perusteella, mitä konkreettisia ehdotuksia tulevaisuudessa mahdollisesti tehdään. Tätä työtä tekee kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattori jo tällä hetkellä.

Samalla on todettava, että lasten ja nuorten ortodoksisen identiteetin tukeminen on kirkon perustehtävä riippumatta siitä, millainen katsomusainejärjestelmä kouluissa on käytössä. Tämän vuoksi kirkon voimavaroja on tarkoituksenmukaisempaa suunnata jo nykyisessä tilanteessa kasvatuksen vahvistamiseen.

Kirkko voi vastata toimintaympäristön muutoksiin vahvistamalla seurakuntien kasvatusta- ja nuorisotyötä, tukemalla opettajien sekä seurakunnan työntekijöiden täydennyskoulutusta sekä huolehtimalla siitä, että kirkon keskushallinnossa on riittävät resurssit kirkon kasvatusta- ja koulutustehtävän kehittämiseen valtakunnallisesti.

Kirkon ei ole syytä antaa kuvaa kiireellisestä varautumisesta tai muutoksen väistämättömyydestä, vaan seurata valmistelua osana kirkon normaalia edunvalvontaa ja samalla vahvistaa sekä kehittää omaa kasvatustyötään.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tällä hetkellä tiedossa on seuraavat tilaisuudet, joissa myös uskonnonopetukseen liittyvät kysymykset ovat esillä:

Kuopion ja Karjalan hiippakunnan opettajien päivät 6.-7.11.

Turun ortodoksisen seurakunnan luottamusmiesten/työntekijöiden TEAMS-tapaaminen 5.11.

ONL:n kasvatuspäivät, kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattorin puheenvuoro aiheesta 10.11.

Ylienkeleli Mikaelin kirkon ystävät ry:n järjestämä seminaari Mikkelissä 13.11.

Tilaisuus ortodoksisella seminaarilla, päivämäärä vielä avoin.

Kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattorin esittely

§ 99

Valamon opiston yhteistoimintasopimuksen tarkastelu vuodelta 2025

Yleisiä huomioita vuodesta 2025

Valamon opisto on toteuttanut vuonna 2025 yhteistoimintasopimuksen mukaista tehtäväänsä ortodoksisessa hengessä toimivana vapaan sivistystyön oppilaitoksena. Opiston toiminta tukee Suomen ortodoksisen kirkon kasvatuksellista, hengellistä ja kulttuuriperintöön liittyvää tehtävää.

Opiston talouskehitys oli vuonna 2025 positiivinen. Kurssimyyntin määrää pystyttiin kasvattamaan ja kuluja pienentämään. Merkittävimmät tulolähteet olivat kurssimaksut ja valtionosuusrahoitus. Kirkon toiminta-avustus sekä konservointiin liittyvän asiantuntijatyön tuki muodostivat yhteensä 103 000 euroa eli 9,7 prosenttia opiston kokonaistuotoista. Vuoden 2025 tulos on opiston osalta 167 638 euroa ylijäämäinen.

Yhteistoimintasopimus muuttui toistaiseksi voimassa olevaksi 1.1.2026 alkaen. Vuoden 2025 toiminnan arviointi on siten samalla viimeinen arviointi kolmivuotisen sopimuskauden osalta.

Keskeiset tavoitteet

1. Valamon opisto toteuttaa aikuiskasvatuksen tehtävää kirkossa

Valamon opisto on toteuttanut aikuiskasvatuksen tehtävää laaja-alaisesti. Opiston kurssit tarjoavat mahdollisuuden tutustua ortodoksisen kirkkoon, sen opetukseen, jumalanpalveluselämään ja perinteeseen sekä syventää jo olemassa olevaa ortodoksista identiteettiä. Luostarimiljöön tarjoaa tähän erityisen ympäristön ja mahdollistaa tutustumisen ortodoksisen kirkon elämään myös niille, jotka eivät ole kirkon jäseniä.

Vuonna 2025 opistossa toteutui 131 kurssia, mikä vastaa 86,7 prosenttia suunnitellusta määrästä. Opiskelijaviikkoja kertyi yhteensä 1575, mikä on 70 prosenttia suunnitellusta. Kursseille osallistui yhteensä 1813 henkilöä. Kirkon tukemia kursseja toteutui 30, joille osallistui yhteensä 724 henkilöä ja joista kertyi 489 opiskelijaviikkoa. Kirkon tuella on näin

tavoitettu merkittävä määrä opiskelijoita. Kurssien peruuntumisten keskeisenä syynä on ollut liian vähäinen osallistujamäärä.

Kirkon avustusta on kohdennettu muun muassa vapaaoppilaspaikkoihin, seurakuntien senioreille suunnattuun toimintaan, nuorten ikonimaalareiden kurssimaksujen alentamiseen sekä suomen- ja venäjänkieliseen ortodoksisuutta tutuksi tekevään toimintaan. Vuosittain tarjottavat kymmenen vapaaoppilaspaikkaa täyttyvät nopeasti, mikä osoittaa tällaisen tuen tarpeellisuuden.

Opiston vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnetään kurssipalautteita ja kurssien yhteydessä käytäviä keskusteluja. Lisäksi osa toiminnasta jatkuu kurssien jälkeen esimerkiksi WhatsApp- ja Vuolearning-ryhmissä. Opiston toiminnan vaikutukset eivät kaikilta osin ole välittömästi mitattavissa, vaan kyse on myös pitkäkestoisesta kasvusta, oppimisesta ja ortodoksisen identiteetin vahvistumisesta.

2. Valamon opisto on suomalainen ikoniakatemia

Valamon opiston ikonimaalaustoiminta on valtakunnallisesti merkittävää. Tässä laajuudessa ja järjestelmällisyydessä ikonimaalauksen opetusta ei järjestetä muualla Suomessa. Opetuksessa yhdistyvät käytännön maalaustaito, tavoitteellinen eteneminen eri tasoilla sekä ikoniteologinen ja hengellinen näkökulma.

Vuonna 2025 suunniteltiin 50 ikonimaalauskurssia, joista toteutui 46 eli 87 prosenttia. Kursseja järjestettiin eri tasoille maalareille alkeistasolta edistyneisiin. Mestaritason kursseissa oli vuonna 2025 väli vuosi.

Kirkon avustuksella tuettiin alle 35-vuotiaiden ikonimaalareiden osallistumista. Vuonna 2025 tuen piirissä oli 22 nuorta ikonimaalaria. Nuorten tavoittaminen ja ikonimaalauksen jatkuvuuden turvaaminen ovat koko kirkon näkökulmasta perusteltuja tavoitteita, sillä ikonimaalauksen osaamisen säilyminen edellyttää uusien harrastajien ja tulevien opettajien kasvamista toiminnan piiriin.

3. Kirkon toimintaa tukemassa

Opisto on toteuttanut monipuolisesti myös kirkon omaa toimintaa ja seurakuntien työtä tukevaa koulutusta.

Venäjänkielistä ortodoksisuuteen tutustuttavaa toimintaa järjestettiin kolme kurssia sekä yksi Pohjois-Suomen seurakunnan venäjänkielisille räätälöity kurssi. Lisäksi järjestettiin seurakunnissa aktiivisesti toimiville venäjänkielisille suunnattu kurssi. Näihin osallistui yhteensä 133 henkilöä. Toiminnalla on ollut tärkeä rooli kohtaamisen, yhteyden ja kirkkoon kiinnittymisen tukemisessa.

Ukrainasta sotaa paenneille järjestettiin kaksi maksutonta tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 204 henkilöä. Toiminta toteutettiin yhteistyössä Filantropian hallinnoiman hankkeen kanssa. Opisto on tarjonnut vastaavaa toimintaa kaikille seurakunnille. Vuoden 2025 kokemusten perusteella on perusteltua arvioida jatkossa, millaiselle toiminnalle kohderyhmässä on kysyntää ja millä tavalla sitä on tarkoituksenmukaisinta toteuttaa.

Kirkon vapaaehtoisten ja työntekijöiden koulutusta toteutettiin useilla kursseilla. Kirkon tuella järjestettiin muun muassa ponomarien ja kellonsoittajien kurssi, kuorokurssi, lukijakurssi sekä liturgiikkakurssi oto-papeille ja diakoneille. Sijaiskanttoreiden koulutuskokonaisuus jatkui kahdella kurssilla ja uuden kurssikokonaisuuden aloittaneella kurssilla oli 11 osallistujaa.

Lisäksi toteutettiin Naisen eletty ortodoksisuus 2 seminaari, kirkon kasvatuksen päivät yhteistyössä ONL:n kanssa sekä ensimmäinen kolttakulttuuriin keskittynyt kurssi. Viimeksi mainittuun opisto sai tukea Oulun ortodoksisen hiippakunnan säätiöltä. Opiston toiminta tavoittaa näin laajasti kirkon eri jäsenryhmiä ja tukee sekä vapaaehtoistyötä että kirkon kulttuuriperinnön säilymistä.

Kirkon johtavan konservaattorin tehtävässä yhteistyö kirkon keskushallinnon kanssa on jatkunut. Tämä avustus on erillinen muusta opiston saamasta toiminta-avustuksesta. Kirkon tuki on mahdollistanut asiantuntijatyön, jota kohdennetaan seurakuntien tarkastuksiin, konservointiavustuksiin liittyviin lausuntoihin, ennaltaehkäisevän konservoinnin koulutukseen sekä seurakuntien asiantuntijatukeen esineellisen kulttuuriperinnön ja pyhäkköjen interiöörien säilyttämisessä.

Avustusten kohdentaminen

Kirkon avustus on kohdentunut yhteistoimintasopimuksen tavoitteiden mukaisesti toimintaan, joka tukee kirkon kasvatuksellista, hengellistä ja kulttuuriperintöön liittyvää tehtävää.

Vuonna 2025 avustuksen piirissä oli yhteensä 724 henkilöä kirkon tukemilla kursseilla sekä 22 alle 35-vuotiasta ikonimaalaria. Lisäksi opisto tarjosi kymmenen vapaaoppilaspaikkaa vähävaraisille opiskelijoille.

Avustuksella on mahdollistettu muun muassa nuorten ikonimaalareiden kurssimaksujen alentaminen, seniori-ikäisille suunnattua toimintaa, ortodoksisuuteen ja luostarielämään tutustuttavia kursseja, suomen- ja venäjänkielistä toimintaa, ukrainalaisille sotaa paenneille suunnattua maksutonta kurssitoimintaa sekä seurakuntien työntekijöille ja vapaaehtoisille suunnattua koulutusta.

Kirkon taloudellisen tuen merkitys on erityisesti siinä, että sen avulla voidaan toteuttaa toimintaa, jota ei olisi mahdollista järjestää kokonaan markkinaehtoisesti. Tuki kohdentuu siten toimintaan, jolla on kirkon perustehtävää palveleva laajempi merkitys.

Tulevaisuuden mahdollisuudet

Valamon opiston vahvuuksia ovat ortodoksiseen kirkkoon ja sen perinteeseen liittyvä erityisosaaminen, ikonimaalaus, luostarimiljöö sekä mahdollisuus eri taustoista tulevien ihmisten kohtaamiseen. Näiden vahvuuksien varaan on mahdollista rakentaa myös tulevaa toimintaa.

Jatkossa on tärkeää arvioida, miten opisto voi entistä paremmin tukea kirkon seurakuntia, työntekijöitä ja vapaaehtoisia sekä tavoittaa uusia ja nuorempia kohderyhmiä. Myös venäjänkielisen toiminnan, Ukrainasta Suomeen tulleille suunnatun toiminnan sekä karjalaiseen ja kolttakulttuuriin liittyvän toiminnan jatkoa on perusteltua tarkastella kokemusten perusteella.

Kirkon työelämäopintojen ja muun kirkon henkilöstön osaamisen kehittämisen yhteistyötä voidaan edelleen vahvistaa. Tulevaisuudessa verkko-opetuksen muotojen kehittäminen ja laajentaminen voisi olla myös opiston tehtävä.

Valamon opiston merkitys ei rajoitu yksittäisten kurssien suorittamiseen. Opisto tarjoaa kohtaamisen paikan, jossa ortodoksinen usko, kulttuuri, taide ja yhteisöllisyys voivat vahvistaa toisiaan. Tämän kaltaiselle toiminnalle on jatkossakin selkeä tarve.

Esitys:

Valamon opiston antama raportti vuoden 2025 toiminnasta hyväksytään. **Liitteet 99 a-d.**

Perustelut:

Valamon opisto on vuonna 2025 toiminut yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ja toteuttanut sopimuksen tavoitteita monipuolisesti. Toiminta on linjassa Suomen ortodoksisen kirkon strategisten ja kasvatuksellisten tavoitteiden kanssa.

Opiston toiminta tavoittaa laajan joukon opiskelijoita, ja erityisesti kirkon tukemalla toiminnalla on tavoitettu niitä kohderyhmiä, joiden osallistumista halutaan kirkossa vahvistaa. Kirkon avustusta on kohdennettu sopimuksen mukaisesti muun muassa ortodoksiseen kasvatukseen, nuorten ikonimaalareiden tukemiseen, vähävaraisten opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksiin, venäjänkieliseen toimintaan, ukrainalaisille sotaa paenneille suunnattuun toimintaan sekä seurakuntien työntekijöiden ja vapaaehtoisten koulutukseen.

Opiston toiminta on myös kulttuuriperinnön näkökulmasta merkittävää. Erityisesti ikonimaalausopetuksen laajuus ja tavoitteellisuus sekä yhteistyö kirkon johtavan

konservaattorin tehtävän hoitamisessa tukevat kirkon kulttuuriperinnön säilymistä ja siirtämistä tuleville sukupolville.

Vuoden 2025 toiminnan toteuma jää kurssien ja opiskelijaviikkojen osalta suunniteltua pienemmäksi, mutta toiminta on kuitenkin ollut laaja-alaista ja kirkon näkökulmasta vaikuttavaa. Kurssien peruuntumisten keskeisenä syynä on ollut vähäinen osallistujamäärä. Opiston taloudellinen kehitys on puolestaan ollut positiivista, ja kurssimyynnin kasvattaminen sekä kulujen hallinta osoittavat aktiivista talouden sopeuttamista.

Valamon opiston toiminta muodostaa merkittävän osan kirkon aikuiskasvatuksen, henkilöstön ja vapaaehtoisten koulutuksen sekä ortodoksisen kulttuuriperinnön ylläpitämisen kokonaisuudesta. Kirkon taloudellinen tuki on kohdentunut tarkoituksenmukaisesti ja mahdollistanut sellaista toimintaa, jota ei olisi mahdollista toteuttaa täysimääräisesti markkinaehtoisena toimintana.

Edellä mainituin perustein Valamon opiston vuoden 2025 toimintaa voidaan pitää yhteistoimintasopimuksen tavoitteiden mukaisena ja kirkon perustehtävää tukevana.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkollishallituksen lakimiesjäsenen esittely

§ 100

Ortodoksisen seminaarin johtajan hallinnollisen esimiehen vaihdos 1.10.2026 alkaen

Menettelytapa-asia

Merkittiin, että palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino oli esteellisyyteen viitaten vetäytynyt asian valmistelusta. Asian esittelystä vastasi kollegion lakimiesjäsen Saramo.

Asian esittelyn alkaessa jäsen Bly esitti kysymyksen arkkipiispa Elian sekä palvelukeskuksen johtajan Jari Rönkön esteellisyydestä. Saramo esittelijänä katsoi, että esteellisyyttä ei ollut. Jäsen Bly jäsen Leskisen kannattamana pyysi, että kollegio ratkaisee asian.

Arkkipiispa Elia, johtaja Rönkön ja lakimies Heinon poistuttua, kollegio metropoliitta Arsenin toimiessa puheenjohtajana valitsi jäsen Saramon kirjoittamaan tätä asiaa koskevan pöytäkirjan sekä varajäsen isä Jaakko Vainion tarkastamaan tämän asiakohdan pöytäkirjan.

Keskustelun aikana Ritva Bly esitti Tanja Leskinen kannattamana, että arkkipiispa Elia ja palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkön puolueettomuus asiassa vaarantuu hallintolain 28 §:n

1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Peter Saramo esittelijänä sekä Jaakko Vainion kannattamana esitti, että arkkipiispa Elia ja palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö eivät ole hallintolain 28 §:n tarkoittamalla tavalla esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn. Virkatehtävien hoitaminen ei tee kummastakaan hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoittamaa asianosaista eikä heidän puolueettomuutensa vaarannu hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Äänestyksessä jäsen Blyn ehdotus voitti äänin 3 – 2.

Päätös menettelytapa-asiassa:

Kirkollishallitus totesi, että arkkipiispa Elia sekä palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö ovat esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn.

Perustelut:

Arkkipiispaa sekä johtaja Rönkköä on pidettävä esteellisinä sillä perusteella, että luottamus heidän puolueettomuuteensa voi hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan säännöksellä tarkoitetulla tavalla vaarantua.

Päätöksen puolesta äänestivät metropoliitta Arseni sekä jäsenet Bly ja Leskinen. Esittelijän vastakkaisen kannan puolesta äänestivät jäsen isä Jaakko Vainio sekä lakimiesjäsen Saramo.

Eriävä mielipide:

Lakimiesjäsen Saramo merkitsi pöytäkirjaan seuraavan eriävän mielipiteen:

Pidän esteelisyttä koskevaa ratkaisua ilmeisen aiheettomana. Hallintotehtävän siirtäminen palvelukeskuksen johtajalta arkkipiispalle ei tee kummastakaan asianosaista eikä muutenkaan vaikuta kummankaan etuun siten, että se voisi objektiivisesti vaikuttaa heidän puolueettomuuttaan koskevaan luottamukseen.

Peter Saramo

Jaakko Vainio yhtyi lakimiesjäsen Saramon näkemykseen ja jätti asiassa seuraavan eriävän mielipiteen: En näe, että arkkipiispa Elian puolueettomuus asiassa vaarantuisi hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Taustaa:

Ortodoksisen seminaarin tehtävänä on OrtKJ 135 §:n mukaan perehdyttää opiskelijoita kirkon hengelliseen ja yhteisölliseen elämään sekä järjestää jumalanpalveluksiin ja papin,

diakonin ja kanttorin käytännön työhön liittyviä harjoituksia. Seminaari toimii kirkollishallituksen alaisuudessa.

Piispainkokous valvoo, että ortodoksisen seminaarin toiminta on kirkon perinteen mukaista. Piispainkokous on päätöksessään 17.3.2026 (asia 6 Ortodoksisen seminaarin aseman uudelleen arviointi) todennut, että ortodoksinen seminaari toimii jatkossa arkkipiispan alaisuudessa. Edellä mainitulla piispainkokouksen päätöksellä seminaarin hengellinen ja toiminnallinen ohjaus on siten siirretty arkkipiispalle. Piispainkokouksen päätös on **liitteenä 100**.

Piispainkokouksen päätöksen 17.3.2026 täytäntöönpanoon liittyen on tarkoituksenmukaista, että arkkipiispa toimii jatkossa myös seminaarin johtajan hallinnollisena esimiehenä. Seminaarin johtajan hallinnollisena esimiehenä toimii tällä hetkellä kirkon palvelukeskuksen johtaja. Palvelukeskus antaa jatkossakin seminaarille tarvittavat hallinnolliset, taloudelliset, henkilöstöhallinnolliset ja lakipalveluihin liittyvät tukipalvelut.

Päätöksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia eikä se muuta seminaarin johtajan palvelussuhteen ehtoja.

Arkkipiispa Elia ja palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö ovat antaneet suostumuksensa järjestelylle.

Päätös:

Asia palautetaan valmisteltavaksi uudelleen jäljempänä perusteluista ilmenevällä tavalla.

Perustelut:

Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 10 luku sisältää säännökset ortodoksisen seminaarin johdosta ja hallinnosta, seminaarin toiminnasta vastaavan teologisten aineiden opettajan tehtävistä sekä seminaarin ohjesäännöstä. Kirkollishallituksella ei ole toimivaltaa ottaa itselleen asiaa, josta päättämisestä on säädetty kirkkojärjestyksessä. Kirkollishallitus edellyttää, että kysymys seminaarin johtajan hallinnollisesta esimiehestä järjestetään kirkkojärjestyksen mukaisella tavalla.

Merkittiin, että arkkipiispa, palvelukeskuksen johtaja ja lakimies poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi ja että tämän asian osalta puheenjohtajana toimi metropoliitta Arseni ja toisena pöytäkirja tarkastajana Jaakko Vainio.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

§ 101

Kirkolliskokousaloite ortodoksisen seminaarin nykytoiminnan kokonaisvaikuttavuuden arvioinnista ja kehittämistarpeiden selvittämisestä

Taustaa:

Kirkolliskokoukselle on tehty aloite, jossa esitetään ortodoksisen seminaarin kokonaiskustannusten, nykytoiminnan ja kokonaisvaikuttavuuden arvioimista asiantuntijoiden toimesta sekä seminaarin ja opiskelijoiden työelämään valmistavan koulutuksen kehittämistarpeiden selvittämistä opiskelijoita ja seurakuntia kuullen.

Aloitteen perusteluissa todetaan, että ortodoksisen seminaarin tehtävänä on liturgisen perinteen ja kirkollisen elämäntavan opettaminen Itä-Suomen yliopiston ortodoksisen teologian opiskelijoille. Seminaari järjestää yliopistotutkintoon kuuluvia käytännön soveltavia harjoituksia sekä tarjoaa opiskelijoille asumismahdollisuuksia. Aloitteessa nostetaan esille muun muassa opiskelijoiden työelämävalmiudet, seurakuntien työvoimatarpeet, seminaarin kustannukset, tilojen käyttöaste sekä kiinteistön tulevat korjaustarpeet.

Aloitteen mukaan arvioinnissa tulisi tarkastella myös yliopiston, seminaarin, luostareiden ja seurakuntien yhteistyömahdollisuuksia erityisesti liturgisen ja seurakuntatyön harjoittelun järjestämisessä. **Liite 101.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Perustelut:

Kirkollishallitus pitää tärkeänä ortodoksisen seminaarin toiminnan jatkuvaa kehittämistä sekä opiskelijoiden työelämävalmiuksien, koulutuksen laadun ja seurakuntien tarpeiden huomioon ottamista. Seminaarin toiminnan arviointi on sinänsä tärkeää, mutta erillisen ulkopuolisen kokonaisarvioinnin käynnistämiseksi ei tässä vaiheessa ole riittäviä perusteita.

Seminaarin tutkinto-opetus on osa Itä-Suomen yliopiston järjestämää koulutusta ja kuuluu yliopiston normaalien palaute- ja kehittämismenettelyjen piiriin. Opetuksen laatua ja sisältöä arvioidaan jo nykyisin osana yliopiston jatkuvaa palautejärjestelmää, ja opetussuunnitelmaa uudistetaan säännöllisesti. Seminaari osallistuu tähän kehittämistyöhön aktiivisesti. Näin ollen osa aloitteesta esitetyistä arviointitarpeista kuuluu jo olemassa oleviin yliopiston ja seminaarin kehittämisrakenteisiin.

Myös seminaarin taloudellinen kokonaisuus on kirkollishallituksen tiedossa. Seminaarin kokonaiskustannukset sekä keskeiset kustannusrakenteeseen vaikuttavat tekijät ovat jo nyt käytettävissä kirkon talouden seurannassa ja päätöksenteossa. Seminaarikiinteistön keskeiset korjaustarpeet ovat tiedossa, eikä niiden selvittämiseksi ole tarpeen käynnistää erillistä ulkopuolista kokonaisarviointia. Seminaarirakennus on peruskorjattu vuonna 2016 ja kiinteistöä on sen jälkeen ylläpidetty ja kehitetty muun muassa opiskelutilojen toimivuuden, turvallisuuden ja energiatalouden näkökulmasta.

Osasta seminaarin tilojen käyttöasteita on jo olemassa seurantatietoa. Käytettävissä olevaa tietoa voidaan tarvittaessa täydentää osana normaalia kiinteistö- ja toiminnanohjausta ilman erillistä laajaa arviointihanketta.

Itä-Suomen yliopistolla on parhaillaan valmistelussa barometri, jonka avulla voidaan kyselyin kartoittaa opiskelijoiden tarpeita, kokemuksia ja palautetta koulutuksesta sekä selvittää seurakuntien toiveita ja näkemyksiä seurakunnan työhön valmistuvien koulutuksessa ja muun työelämälähtöisen koulutuksen järjestämisen tarpeista. Barometrin kautta voidaan saada sellaista järjestelmällistä tietoa, jota aloitteessa esitetään hankittavaksi erillisellä arvioinnilla. Kirkollishallitus pitää tarkoituksenmukaisena hyödyntää tämän työn tuloksia ennen mahdollisten uusien arviointien käynnistämistä.

Aloitteessa esitetään myös mahdollisuutta liturgisen ja seurakuntatyöhön liittyvän koulutuksen hajauttamisesta nykyistä enemmän seurakuntiin ja luostareihin. Tällainen ratkaisu edellyttäisi kuitenkin tarkempaa arviointia muun muassa opetuksen laadun ja yhdenvertaisuuden varmistamisesta, opiskelijoiden oikeusturvasta, seurakuntien henkilöstöresursseista sekä siitä, miten hajautettu opetus käytännössä sijoittuisi osaksi päätoimista yliopisto-opiskelua.

Aloitteessa esiin nostetut vastavalmistuneiden työelämävalmiudet, perehdytys ja työssä jaksaminen eivät myöskään ole yksinomaan seminaarikoulutuksen kysymyksiä. Työnantajalla on vastuu uuden työntekijän perehdyttämisestä ja työyhteisön toimivuudesta. Kirkossa lisäksi valmistellaan työelämäopintoja, joiden tavoitteena on tukea siirtymistä koulutuksesta seurakuntatyöhön ja vastata niihin käytännön tarpeisiin, joita työelämässä esiintyy.

Kirkollishallitus katsoo, että seminaarin toimintaa ja koulutuksen kehittämistarpeita tulee seurata ja arvioida jatkuvasti yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston, seminaarin, opiskelijoiden ja seurakuntien kanssa. Tässä vaiheessa käytettävissä olevat tiedot sekä jo käynnissä olevat kehittämistoimet eivät kuitenkaan puolla erillisen asiantuntija-arvioinnin käynnistämistä.

Edellä esitetyillä perusteilla kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle aloitteen hylkäämistä.

Käsittely:

Jaakko Vainio esitti, että Ritva Blyn tulisi jäävätä itsensä asian käsittelystä esteellisyyden vuoksi yhtenä aloitteen allekirjoittajana. Arkkipiispa Elia kannatti esitystä. Suoritettussa äänestyksessä esteellisyyden puolesta äänestivät Jaakko Vainio ja arkkipiispa Elia. Esteellisyyden syntymistä vastaan äänestivät Tanja Leskinen, Peter Saramo ja metropoliitta Arseni.

Päätös menettelytapa-asiassa:

Kirkollishallitus totesi äänin 3-2, että Ritva Bly ei ole esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn.

Eriävä mielipide (esteellisyyden ratkaisu):

Jaakko Vainio jätti päätökseen seuraavan eriävän mielipiteensä:

”Katson, että Ritva Bly on hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn.

Ritva Bly on itse kyseisen kirkolliskokousaloitteen tekijä ja on aloitteellaan jo ilmaissut kantansa asiassa, jota kirkollishallitus nyt valmistelee kirkolliskokoukselle. Hän osallistuu samalla kirkollishallituksen jäsenenä saman asian valmisteluun ja kirkollishallituksen kannan muodostamiseen.

Katson, että tässä asetelmassa hänen aikaisempi roolinsa asian aloitteentekijänä muodostaa sellaisen erityisen syyn, jonka vuoksi luottamus hänen puolueettomuuteensa voi hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla vaarantua.”

Asian käsittelyn jatkuttua Ritva Bly esitti, että aloite hyväksytään. Tanja Leskinen kannatti esitystä. Suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösesityksen kannalla olivat Jaakko Vainio, Peter Saramo ja arkkipiispa Elia ja Ritva Blyn esityksen kannalla Tanja Leskinen, Ritva Bly ja metropoliitta Arseni.

Puheenjohtajan äänen ratkaistessa esittelijän päätösesitys tuli kirkollishallituksen päätökseksi äänin 3 -3.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittiin, että Ritva Bly poistui kokouksesta esteellisyydensä käsittelyn ajaksi.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

§ 102

Kirkolliskokousaloite suomalaisen ortodoksisen kirkon aineettoman kulttuuriperinnön tallentamisesta dokumenttielokuvan kautta

Taustaa:

Kirkolliskokoukselle on tehty aloite, jossa esitetään Suomen ortodoksisen kirkon osallistumista *Kaksi vuosisataa kuorossa* -dokumenttielokuvan toteuttamiseen osana suomalaisen ortodoksisen aineettoman kulttuuriperinnön tallentamista ja säilyttämistä.

Aloitteessa tuodaan esille Suomen ortodoksisen kirkon tehtävä vaalia ja välittää kirkon hengellistä, liturgista ja kulttuurista perintöä. Merkittävä osa tästä perinnöstä on aineetonta kulttuuriperintöä, kuten kirkkomusiikkia, kuorolaulua, jumalanpalveluselämää, yhteisöllisyyttä sekä sukupolvelta toiselle siirtyvää kokemustietoa.

Aloite liittyy Helsingin ortodoksisen seurakunnan ja Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoron 200-vuotisjuhlavuoteen vuonna 2027. Aloitteen mukaan kuoro on yksi Suomen vanhimmista yhtäjaksoisesti toimineista ortodoksisista kuoroista. Dokumenttielokuvan tarkoituksena on seurata kuoron toimintaa kirkkovuoden aikana sekä yhdistää nykyhetki lähes kahdensadan vuoden historiaan. Samalla hankkeessa on tarkoitus tallentaa kokemustietoa, suullista perinnettä ja yhteisöllisyyttä.

Aloitteen mukaan hanketta on valmisteltu vuodesta 2021 lähtien ja kuvaukset ovat käynnissä. Dokumenttielokuvan on tarkoitus valmistua juhlavuonna 2027. Aloitteessa hankkeen kokonaisbudjetiksi ilmoitetaan 80 000 euroa, josta 50 000 euroa on jo varmistettu. Aloitteessa esitetään, että kirkolliskokous myöntäisi Troitsan Kuoro ry 30 000 euron avustuksen dokumenttielokuvan toteuttamiseen. **Liite 102.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Perustelut:

Kirkollishallitus kiittää aloitteen tekijää ortodoksisen aineettoman kulttuuriperinnön merkityksen ja sen tallentamisen tärkeyden esille tuomisesta. Kirkkomusiikki, kuorolaulu, jumalanpalveluselämä, suullinen perinne ja yhteisöllisyys ovat merkittävä osa Suomen ortodoksisen kirkon aineetonta kulttuuriperintöä. Niiden tallentaminen ja välittäminen tuleville sukupolville on tärkeä tavoite.

Aloitteessa esitetyn 30 000 euron avustuksen myöntäminen yksittäiselle dokumenttielokuvahankkeelle muodostaisi kuitenkin käytännössä uuden avustuskategorian kirkon avustusjärjestelmään. Kirkon talousarviossa ei ole erikseen tällaisten yksittäisten kulttuuriperintö- ja audiovisuaalisten hankkeiden tukemiseen tarkoitettua avustuskategoriaa.

Yksittäisen hankkeen tukeminen suoraan kirkolliskokousaloitteen perusteella tilanteessa, jossa muilla vastaavanlaisilla hankkeilla ei ole ollut mahdollisuutta hakea ja kilpailla kirkon myöntämästä rahoituksesta, muodostaisi eriarvoisen tilanteen kirkon eri toimijoiden kesken. Kirkon myöntämän avustusrahoituksen tulee lähtökohtaisesti perustua avoimiin, läpinäkyviin ja yhdenvertaisiin menettelyihin sekä ennalta määriteltäisiin myöntämisperusteisiin.

Aloite nostaa samalla esille tarpeen arvioida, tulisiko kirkon talousarviossa tulevaisuudessa olla erillinen avustuskategoria aineettoman kulttuuriperinnön tallentamiseen tai vastaavanlaisiin hankkeisiin. Kirkollishallituksen tulee arvioida, onko tällaiselle avustuskategorialle kirkon toiminnan näkökulmasta tarvetta ja voidaanko kirkon nykyisessä taloudellisessa tilanteessa muodostaa uusi avustuskategoria ja osoittaa siihen tarvittavat määrärahat. Mikäli tällainen avustuskategoria katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, sen myöntämisperusteet ja hakumenettely täytyy valmistella siten, että eri toimijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea rahoitusta.

Aloitteessa ei myöskään kuvata riittävän täsmällisesti hankkeen tavoitteita, toteuttamista, tuloksia ja vaikuttavuutta siinä laajuudessa, jota tämän suuruudesta yksittäisestä avustuksesta päätettäessä voidaan edellyttää. Aloitteessa on kuvattu hankkeen kokonaisbudjetin arvioitu loppusumma ja jo varmistuneen rahoituksen määrä, mutta kirkollishallituksella tulisi avustusesitystä arvioitaessaan olla käytettävissään yksityiskohtainen hankesuunnitelma ja talousarvio.

Päätöksenteon tueksi tulisi lisäksi olla käytettävissä riittävä selvitys hankkeen ulkopuolisten palvelujen ja muiden ostojen hankintatavasta. Selvityksestä tulisi käydä ilmi, miten palveluntuottajien ja muiden hankintojen valinnasta on päätetty, miten hankinnat on toteutettu sekä millaisia kilpailutuksia tai muita hintavertailuja niiden osalta on järjestetty. Näiden tietojen perusteella voitaisiin arvioida hankkeen kustannusten kohtuullisuutta ja avustusvarojen tarkoituksenmukaista käyttöä.

Kirkollishallitus pitää aloitteen tavoitetta aineettoman kulttuuriperinnön tallentamisesta kannatettavana. Edellä esitetyistä avustusjärjestelmän yhdenvertaisuuteen, uuden avustuskategorian muodostamiseen sekä hanketta koskevien päätöksentekotietojen riittävyteen liittyvistä syistä kirkollishallitus ei kuitenkaan voi esittää aloitteen hyväksymistä.

Käsittely:

Ritva Bly esitti, että päätöksen lisätään päätöksen perusteluista lause:

”Kirkollishallituksen tulee arvioida, onko tällaiselle avustuskategorialle kirkon toiminnan näkökulmasta tarvetta ja voidaanko kirkon nykyisessä taloudellisessa tilanteessa muodostaa uusi avustuskategoria ja osoittaa siihen tarvittavat määrärahat.”

Tanja Leskinen kannatti esitystä. Suoritetussa äänestyksessä esittelijän päätösesityksen kannalla olivat Jaakko Vainio, Peter Saramo, metropoliitta Arseni ja arkkipiispa Elia ja Rivat Blyn esityksen kannalla Ritva Bly ja Tanja Leskinen.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösesityksen tulleen kirkollishallituksen päätökseksi äänin 4 - 2.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely**§ 103****Kirkolliskokousaloite vuosittaisen määrärahan varaamisesta Ortodoksiselle kamarikuorolle ja Krysostomos-kuorolle****Taustaa:**

Kirkolliskokoukselle on tehty aloite vuosittaisen määrärahan varaamisesta Ortodoksiselle kamarikuorolle ja Kamarikuoro Krysostomokselle. Aloitteessa esitetään, että Suomen ortodoksisen kirkon talousarvioon varataan vuosittain 3 000 euron määräraha kummallekin kuorolle niiden toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Aloitteen perustelujen mukaan Ortodoksinen kamarikuoro ja Kamarikuoro Krysostomos ovat valtakunnallisesti merkittäviä ortodoksisen kirkkomusiikin toimijoita. Kuorot toimivat yhdistyspohjaisesti eivätkä ole seurakuntien alaisia. Aloitteessa tuodaan esille kuorojen merkitys korkeatasoisen ortodoksisen kirkkomusiikin esittäjinä, suomalaisen ortodoksisen sävellystuotannon levyttäjinä sekä kirkkomusiikkiperinteen säilyttäjinä ja kehittäjinä.

Aloitteessa kerrotaan, että kuorot esiintyvät kirkollisissa juhlatilaisuuksissa, konserteissa ja muissa tapahtumissa Suomessa ja ulkomailla ja lisäävät siten ortodoksisen kirkon näkyvyyttä sekä vahvistavat sen kulttuurista asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Kuorojen toiminnan todetaan perustuvan pääosin vapaaehtoistyöhön ja projektiluonteiseen rahoitukseen. Aloitteen mukaan vuosittainen säännöllinen tuki mahdollistaisi kuorojen toiminnan nykyistä pitkäjänteisemmän suunnittelun. **Liite 103.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Perustelut:

Kirkollishallitus kiittää aloitteen tekijää ortodoksisen kirkkomusiikin merkityksen ja sen toimintaedellytysten esille tuomisesta. Kirkkomusiikilla on keskeinen asema ortodoksisen kirkon jumalanpalveluselämässä, perinteessä ja kulttuuriperinnössä. Kirkollishallitus pitää tärkeänä, että ortodoksisen kirkkomusiikin elinvoimaisuutta ja sitä edistävien toimijoiden toimintaedellytyksiä tuetaan mahdollisuuksien mukaan.

Aloitteessa esitetään pysyvän vuosittaisen määrärahan osoittamista kahdelle nimetylle kuorolle. Vaikka aloitteessa mainituilla kuoroilla on merkittävä asema suomalaisen ortodoksisen kirkkomusiikin esittäjinä ja kehittäjinä, pysyvän talousarviomäärärahan osoittaminen yksittäisille nimetyille kuoroille muodostaisi eriarvoisen tilanteen Suomessa toimivien ortodoksisten kuorojen välille. Kirkollishallitus katsoo, että kirkon taloudellisen tuen tulee perustua mahdollisimman yhdenvertaisiin, läpinäkyviin ja ennakoitaviin periaatteisiin.

Kirkollishallitus jakaa tällä hetkellä vuosittain päätöksillään ortodoksisille kuoroille yhteensä 10 000 euroa kirkkomusiikkiavustuksia. Nykyinen avustusjärjestelmä mahdollistaa sen, että tukea voidaan myöntää hakemusten ja käytettävissä olevien määrärahojen perusteella eri puolilla Suomea toimiville ortodoksisille kuoroille ilman, että yksittäisille toimijoille muodostetaan pysyvää erityisasemaa kirkon talousarviossa.

Aloite nostaa samalla perustellusti esille kysymyksen kirkkomusiikin taloudellisista toimintaedellytyksistä. Kirkollishallitus arvioi talousarvion laatimisen yhteydessä, onko kirkkomusiikkiavustuksiin nykyisin käytettävän määrärahan taso tarkoituksenmukainen ja voidaanko avustusten kokonaismäärää kirkon nykyisessä taloudellisessa tilanteessa nostaa. Mahdollinen määrärahan korottaminen täytyy kuitenkin toteuttaa siten, että avustukset ovat avoimesti eri ortodoksisten kuorojen haettavissa ja niiden myöntämisessä noudatetaan yhdenvertaisia perusteita.

Edellä esitetyillä perusteilla ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa kahdelle aloitteessa nimetylle kuorolle pysyvää vuosittaista määrärahaa kirkon talousarviossa. Tämän vuoksi kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle aloitteen hylkäämistä.

Muutetut perustelut:

Kirkollishallitus kiittää aloitteen tekijää ortodoksisen kirkkomusiikin merkityksen ja sen toimintaedellytysten esille tuomisesta. Kirkkomusiikilla on keskeinen asema ortodoksisen kirkon jumalanpalveluselämässä, perinteessä ja kulttuuriperinnössä. Kirkollishallitus pitää tärkeänä, että ortodoksisen kirkkomusiikin elinvoimaisuutta ja sitä edistävien toimijoiden toimintaedellytyksiä tuetaan mahdollisuuksien mukaan.

Aloitteessa esitetään pysyvän vuosittaisen määrärahan osoittamista kahdelle nimetylle kuorolle. Vaikka aloitteessa mainituilla kuoroilla on merkittävä asema suomalaisen ortodoksisen kirkkomusiikin esittäjinä ja kehittäjinä, pysyvän talousarviomäärärahan osoittaminen yksittäisille nimetyille kuoroille muodostaisi eriarvoisen tilanteen Suomessa

toimivien ortodoksisten kuorojen välille. Kirkollishallitus katsoo, että kirkon taloudellisen tuen tulee perustua mahdollisimman yhdenvertaisiin, läpinäkyviin ja ennakoitaviin periaatteisiin.

Vuoden 2018 kirkolliskokous on linjannut kirkkomusiikin kehittämiseksi tekemällään päätöksellä, että ”Määrärahan myöntämisen ensisijainen tavoite on kirkon piirissä toimivien kuorojen (seurakuntakuorot sekä yhdistyspohjaiset kuorot) kehittämisprojektit (esim. koulutus, uusien sävellysten tilaaminen, konsertit, kuorojen yhteistyöprojektit) ja työskentelymahdollisuuksien turvaaminen. Avustus ei ole matka-apuraha. Määrärahaa myönnettäessä kirkollishallituksen tulee kuulla kirkkomusiikin asiantuntijatahoja.”

Kirkollishallitus jakaa tällä hetkellä vuosittain päätöksillään ortodoksisille kuoroille yhteensä 10 000 euroa kirkkomusiikkiavustuksia. Nykyinen avustusjärjestelmä mahdollistaa sen, että tukea voidaan myöntää hakemusten ja käytettävissä olevien määrärahojen perusteella eri puolilla Suomea toimiville ortodoksisille kuoroille ilman, että yksittäisille toimijoille muodostetaan pysyvää erityisasemaa kirkon talousarviossa.

Aloite nostaa samalla perustellusti esille kysymyksen kirkkomusiikin taloudellisista toimintaedellytyksistä. Kirkollishallitus arvioi talousarvion laatimisen yhteydessä, onko kirkkomusiikkiavustuksiin nykyisin käytettävän määrärahan taso tarkoituksenmukainen ja voidaanko avustusten kokonaismäärää kirkon nykyisessä taloudellisessa tilanteessa nostaa. Mahdollinen määrärahan korottaminen täytyy kuitenkin toteuttaa siten, että avustukset ovat avoimesti eri ortodoksisten kuorojen haettavissa ja niiden myöntämisessä noudatetaan yhdenvertaisia perusteita.

Edellä esitetyillä perusteilla ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa kahdelle aloitteessa nimetylle kuorolle pysyvää vuosittaista määrärahaa kirkon talousarviossa. Tämän vuoksi kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle aloitteen hylkäämistä.

Päätös:

Esityksen ja muutettujen perusteluiden mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 104

Kirkolliskokousaloite kokousasiakirjojen julkaisukäytännöistä

Aloitteessa esitetään mm., että Suomen ortodoksisen kirkon hallinnon asiakirjojen julkaisukäytäntö tulee päivittää hyvän, avoimen hallintotavan mukaiseksi. Aloitteen taustassa ja perusteissa kokousasiakirjojen julkaisukäytännön päivitystarve yksilöidään

koskemaan ensisijaisesti kirkollishallituksen kokousasiakirjoja sekä suosituksena myös seurakuntien toimielinten asiakirjoja.

Aloitteen mukaan kaikki julkiset kokousasiakirjat (esityslistat, pöytäkirjat, liitteet) tulee julkaista ennalta sovitussa aikataulussa. Asiakirjojen salassapitokäytännöt tulee tehdä asiakirjajulkisuudesta määräävien säädösten mukaan. Aloitteessa suositellaan, että sama julkaisukäytäntö otetaan käyttöön myös seurakunnallisessa päätöksenteossa. Aloite on **liitteenä 104**.

Noudatetun käytännön mukaan kirkollishallituksen pöytäkirja julkaistaan liitteitä lukuunottamatta kirkon verkkosivuilla (ort.fi) pöytäkirjan tultua tarkastetuksi. Pöytäkirjan julkiset liitteet ja esityslistan saa pyydettäessä pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen kirkollishallituksen kansliasta.

OrtL 36 §:n mukaan kirkollishallituksen työskentelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä ja määrätään tarkemmin kirkollishallituksen itselleen vahvistamassa työjärjestyksessä. Kokousasiakirjojen julkaisukäytännöstä ei kirkkojärjestyksessä tai kirkollishallituksen työjärjestyksessä tai kirkollishallituksen päätöksin ole tällä hetkellä säädetty, määrätty tai päätetty tarkemmin.

Perustuslain (731/1999) 12 §:n 2 momentissa määritellään julkisuus perusoikeutena. Lainkohdan mukaan mm. jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) säädetään, että julkisuusperiaatteen mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tässä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä (1 §). Edellä mainittuihin säädöksiin perustuen on lisäksi erityislaeissa julkisuuteen liittyviä säännöksiä.

KuntaL (410/2015) 29 §:n 2 momenttiin perustuen kuntahallinnossa hallintoelinten esityslistat ja liitteet, joissa ei ole henkilötietoja, julkaistaan vakiintuneesti kunnan verkkosivuilla jo ennen kokousta. Ennen julkaisemista esityslistalta ja liitteistä poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan erityisestä syystä poistaa yksittäinen kokousasia. Tarkempia määräyksiä julkaisukäytännöistä sisältyy myös kuntien hallintosääntöihin.

Kirkollishallitus pitää aloitteen tarkoittamien esitysten toteuttamista perusteltuna myös ortodoksisen kirkon hallinnossa. Julkaisukäytännön muutosten toteuttamiseksi kirkolliskokouksen päätöksenteko ei säädösteknisesti ole tarpeen, vaan muutokset voidaan toteuttaa kirkollishallituksen omilla päätöksillä.

Esitys:

Kirkollishallitus esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen.

Muutettu esitys:

Kirkollishallitus esittää, että kirkolliskokous hylkää aloitteen jäljempänä mainituilla perusteilla.

Kirkollishallitus ilmoittaa samalla kirkolliskokoukselle, että kirkollishallituksen asialista julkisine liitteineen julkaistaan jatkossa samalla kertaa, kun asialistat lähetetään kollegion jäsenille ja varajäsenille. Kirkollishallitus tekee myös tarpeelliset kokousasiakirjojen julkaisuaikatauluihin liittyvät päätökset sekä ohjeistaa uusista julkaisukäytännöistä myös kirkon muita toimielimiä sekä seurakuntia.

Perustelut:

Aloitteessa esiin tuotu näkemys hallintoelinten kokousasiakirjojen julkaisukäytännön päivytystarpeesta on perusteltu, ja kirkollishallitus on valmis toteuttamaan aloitteen mukaisen uudistuksen. Hallinnollisesti yksinkertaisin toimintamalli on päivittää kirkollishallituksen kokousasiakirjojen julkaisukäytäntöjä kirkollishallituksen omilla päätöksillä, jolloin muun muassa helpotetaan asiakirjatekniikan kehitykseen sopeutumista. Kirkollishallitus on puolestaan toimivaltainen antamaan muille kirkon toimielimille ja seurakunnille julkaisuuskäytäntöihin liittyvää hallinnollista ohjausta.

Kirkolliskokoukselle osoitettuna aloitteen on katsottu tarkoittavan esitystä kirkkojärjestykseen tehtäviksi lisäyksiksi kirkollishallituksen, kirkon muiden toimielinten sekä seurakuntien hallinnon kokousten julkaisukäytännöistä. Säädösteknisesti kirkkojärjestyksen muuttaminen ei ole edellä esitetyillä perusteilla tarpeen.

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely**§ 105****Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston kokouksen 18.6.2026 päätöksen (5 §) vahvistaminen**

Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on kokouksessaan 18.6.2026 pöytäkirjan 5 §:n kohdalla tekemällään päätöksellä myynyt Hankasalmen kunnassa sijaitsevan tontin (77-403-24-3) viidentuhannen (5000,00) €:n kauppahinnasta Markku Penttille.

Tontti on kooltaan n. 0,35 ha käsittäen lähinnä nuorta kasvatusmetsää. Seurakunnalla ei ole tontille käyttöä.

Seurakunnanvaltuuston päätös on lainvoimainen. **Liitteet 105 a ja b.**

OrtL 98 §:n 1 momentin 1-kohdan mukaan seurakunnanvaltuuston päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista, muuta luovuttamista tai vuokraamista yli kymmenen vuoden määräajaksi tai panttaamista.

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätöksen 18.6.2026 (5 §), jolla seurakunta on päättänyt myydä kiinteistön 77-403-24-3 Markku Penttiselle viiden tuhannen (5000,00) euron kauppahinnasta.

Perustelut:

OrtL 98 §:n 4 momentin mukaan, jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Seurakunnanvaltuuston päätöstä on edellä mainittujen seikkojen nojalla pidettävä sekä laillisenä että tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen vahvistamiselle ei ole esteitä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 106

Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston kokouksen 16.5.2026 päätöksen (6 §) vahvistaminen

Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on kokouksessaan 16.5.2026 pöytäkirjan 6 §:n kohdalla tehnyt päätöksen seurakunnan lainojen uudelleenjärjestelystä kassavarojen pitämiseksi taloussäännön edellyttämällä tasolla.

Kyseessä on 400 000 €:n määräinen laina, jonka vakuudeksi seurakunta hakee 500 000 €:n panttikirjan kiinteistöön 205-404-1-37. Lisäksi seurakunta panttaa irtaimena omaisuutena asunto-osakkeet Asunto Oy Oulun Heikinkatu 20 osakkeet nro:t 23671-29360 ja Asunto Oy Monttiinintalo osakkeet nro:t 52561-55710. Vuosittaiset lainanhoitokulut jäävät alle kansallisen kynnsarvon, minkä vuoksi palveluhankinta jää julkisista hankinnoista ja käyttöoikeuksista annetun lain (1397/2016) soveltamisalan ulkopuolelle.

Kiinteistön panttikirjan osalta valtuuston päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi.

Liitteet 106a ja 106b. Liite on salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom. kohta 20)

Seurakunnanvaltuuston päätös on lainvoimainen.

OrtL 98 §:n 1 momentin 1-kohdan mukaan seurakunnanvaltuuston päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista, muuta luovuttamista tai vuokraamista yli kymmenen vuoden määräajaksi tai panttaamista.

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa Pohjois-Suomen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätöksen 16.5.2026 (6 §), jolla seurakunta on päättänyt hakea 500 000 €:n panttikirjan kiinteistöön 205-404-1-37 Säästöpankki Optia Oy:stä myönnettävän 400.000 €:n lainan vakuudeksi.

Perustelut:

OrtL 98 §:n 4 momentin mukaan, jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Seurakunnanvaltuuston päätöstä on edellä mainittujen seikkojen nojalla pidettävä sekä laillisenä että tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen vahvistamiselle ei ole esteitä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Tiedoksi

§ 107

a) Lausunto hallituksen esitys HE 107/2026 vp eduskunnalle kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi, liite 107a.

b) Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain sekä kudoslain muuttamisesta, liite 107b.

c) Edustajat Kolttasaamelaiset Suomen ortodoksisessa kirkossa-hankkeen ohjausryhmään, liite 107c.

c) Moniammatillisen kulttuuriperintötyöryhmän väliraportti, liite 107d.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Huomionosoitukset**§ 108**

Arkkipiispa Elia on 12.08.2026 myöntänyt seuraavat huomionosoitukset:

... ..

Päätös:

Esityksen mukaan.

Muut asiat**§ 109**

- 1. Lausunnon antaminen opetus- ja kulttuuriministeriölle
luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ortodoksisesta
kirkosta annetun lain 74 §:n muuttamisesta**
Kirkollishallitus antoi asiasta liitteen 109.1 mukaisen lausunnon.
- 2. Kirkollishallituksen järjestämien tapahtumien palautekyselyt**
Kirkollishallitus totesi, että tapahtumakyselyiden vastaukset tulee valmistella ja toimittaa asiasta päättävälle elimelle automaattisesti.
- 3. Luottamushenkilöille kuuluvien asiakirjojen jakelu**
Kirkollishallitus totesi, että luottamushenkilöiden kokous- ym. asiakirjojen jakelussa on ollut ongelmia Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa. Asia on lähetetty tiedoksi mahdollisia toimenpiteitä varten sekä kirkollishallitukselle että Helsingin hiipakunnalle.

4. Toimenpiteet kirkollishallituksen osoitteenmuutoksen johdosta

Todettiin, että kirkollishallitus on kokouksessaan 27.5.2026 päättänyt, että osoitteenmuutos Kuopiosta Helsinkiin otetaan valmisteltavaksi kirkollishallituksen päätöksentekoa varten. Palvelukeskuksen johtaja ilmoitti, että asia on työlistalla ja se on tulossa valmisteluun.

5. Tilannekatsaus EU:n alue- ja rakennepolitiikan kansalliseen ohjelmaan asetetun vaikuttamistyöryhmän työn vaiheesta

Todettiin, että kirkollishallitus on kokouksessaan 7.6.2024 asettanut asiantuntijaryhmän vaikuttamaan em. kansalliseen ohjelmaan siten, että se jatkossa mahdollistaa myös ortodoksisen kirkon avustamisen aluekehitysrahastosta.

Kuultiin palvelukeskuksen johtajan katsaus. Vaikuttamiskirjeen seuraava versio lähetetään kollegion jäsenille kommentoitavaksi.

6. Matkustusäännön soveltamisen valvonta

Todettiin, että matkustussääntö on vielä valmistelussa. Luonnos säännöksi valmistellaan kollegiolle viimeistään lokakuun kokoukseen.

Seuraavan kokouksen ajankohta

§ 110

Seuraava kirkollishallituksen istunto on 24.9.2026 Helsingissä.

Kokouksen päättäminen

§ 111

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.37.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 1.9.2026 pöytäkirja on tarkastettu 9.9.2026 ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon internetsivuille 9.9.2026 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Elia
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Metropoliitta Arseni (§ 93 -99 ja § 101-)

Tanja Leskinen

Jaakko Vainio (§ 100)

Kirkollishallituksen istunnon sihteerit

Jouni Heino (§ 93 -99 ja § 101 -)

Peter Saramo (§ 100)